

FONDURILE STRUCTURALE ÎN ROMÂNIA

Diferențierile substanțiale între statele membre ale Uniunii Europene nu creează numai diversitatea culturală specifică U.E., ele sunt și de natură economică, cu specificități locale în fiecare regiune a statelor membre.

Pentru a putea reduce decalajele economice dintre diferite state membre ale UE, fiecare stat membru fiind la rândul lui împărțit în diferite tipuri de regiuni, Uniunea Europeană acordă asistență financiară statelor membre sub forma fondurilor structurale. Așadar, una dintre definițiile cele mai larg utilizate pentru problema fondurilor structurale, este aceea conform căreia acestea reprezintă instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru eliminarea disparităților economice și sociale între regiuni, în scopul realizării coeziunii economice și sociale¹. Pilonul principal al acestei politici îl constituie fondurile structurale, alături de care merită amintite două fonduri speciale: Fondul de Coeziune și Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene. Există câteva deosebiri semnificative între aceste două fonduri și fondurile structurale - Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene nu finanțează investiții pe termen lung (cum este cazul fondurilor structurale) ci intervine în cazuri de catastrofe majore, sau pentru acțiuni de prevenire a dezastrelor². În privința Fondului de Coeziune principala diferență constă în faptul că funcționează pe proiecte (în special în domeniul infrastructurii de transport și mediu), în timp ce fondurile structurale - dată fiind amploarea lor - funcționează pe bază de programe, acestea fiind la rândul lor structurate în funcție de domeniile și obiectivele prioritare dezvoltării regionale³. Fiecare program din fonduri structurale se concentrează pe un anumit domeniu general de intervenție (ex. mediu, dezvoltarea resurselor umane, etc.) și include câteva axe prioritare specifice de finanțare.

1 Sursa definiției: portalul Ministerului Finanțelor Publice,
http://anaf.mfinante.ro/wps/portal/!ut/p/.cmd/cs/.ce/7_0_A/.s/7_0_GQ7/_s.7_0_A/7_0_GQ7;jsessionid=0000rf_0kNH_xCrTj-GIBsFENW:v9jbjtlg.

2 Sursa: „În sprijinul regiunilor”, material al Uniunii Europene, disponibil la:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/presenta/working2004/working2004_ro.pdf#search=%22Fondul%20de%20Coeziune%20Social%20de%20Solidaritate%22.

Una dintre principalele deosebiri între fondurile de pre-aderare și fondurile post-aderare – este că sumele alocate sunt mult mai mari în cazul fondurilor postaderare, categorie din care fac parte și fondurile structurale.

Ca un exemplu ilustrativ fondurile alocate României, prin programele PHARE, ISPA și SAPARD, la care se adaugă programe de asistență bilaterală, în perioada 1991-2006, sunt de aproximativ 7,230 miliarde euro⁴. Un volum financiar mai mare pentru fondurile structurale nu înseamnă doar mai mulți bani alocați per proiect, ci implicit, și o anvergură mai mare a proiectelor derulate, o mai mare responsabilitate financiară mai ales din partea autorităților publice locale care gestionează bani publici, precum și necesitatea asigurării unei co-finanțări mai mari pentru a putea câștiga proiecte europene din fonduri structurale. În plus există și alte caracteristici care deosebesc fondurile structurale de cele de pre-aderare: metoda de alocare pe programe multianuale (7 ani), management descentralizat al fondurilor, operare pe principiul rambursării și în baza regulii $n+3/n+2$, regulă care stabilește limita maximă în care România poate cheltui alocarea anuală. Aceste noi caracteristici impun pe de altă parte și reguli noi de management dar și de structurare a obiectivelor pentru care se alocă fondurile, care trebuie să fie cunoscute chiar și de autoritățile publice locale care au derulat proiecte din fonduri europene până în prezent.

Literatura de specialitate include în prezentarea fondurilor structurale câteva elemente cheie (tipuri de fonduri, obiective, domenii de intervenție, etc.) care trebuie avute în vedere încă din perioada de planificare a proiectului și de elaborare a cererii de finanțare, întrucât selectarea finală a proiectelor eligibile se face urmărindu-se concordanța pe de o parte, cu tematica largă a fiecărui fond structural în parte (aceeași pentru toate statele membre) dar pe de altă parte, și cu obiectivele și măsurile prioritare specifice programelor operaționale sectoriale (variind de la o țară la alta).

Reglementările de bază privind fondurile structurale se regăsesc în Regulamentul Consiliului (EC) Uniunii Europene nr. 1260 din 21 iunie 1999, privind prevederile generale ale fondurilor structurale.

3 „Politica de dezvoltare regională”, manual editat de către Institutul European din România, disponibil la <http://www.ier.ro/Proiecte/Brosuri/Politica%20regionala.pdf>.

4 Sursa: Prezentarea domnului Răzvan Cotovelea, Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar, în cadrul dezbaterii internaționale organizate de IPP, „Mecanisme eficiente de co-finanțare a proiectelor din fonduri structurale - o perspectivă europeană”,

Prezentarea în cadrul acestui material este conformă cu această sursă și încearcă să răspundă la următoarele întrebări:

- ce sunt fondurile structurale? - tipuri de fonduri structurale
- care sunt obiectivele urmărite în alocarea fondurilor structurale? - obiective prioritare și inițiative comunitare
- pentru ce se alocă fondurile structurale? - domenii de intervenție ale fondurilor structurale
- cui sunt alocate fondurile structurale? – criteriul geografic: clasificarea unităților statistice în interiorul Uniunii Europene

Tipuri de fonduri structurale

Adaptarea tuturor statelor membre la piața unică europeană impune printre altele și armonizarea nivelelor dezvoltării economice a diferitelor țări membre prin sprijinul pentru acele regiuni/state membre „întârziate”, obiectiv al Uniunii Europene care a fost denumit drept asigurarea coeziunii economice și sociale⁵. Acest obiectiv este realizat și sub forma asistenței financiare din fondurile structurale. Din perspectiva beneficiarului, adică a autorităților publice locale, fondurile structurale acoperă o gamă largă de posibile domenii în care pot fi proiectate intervenții în direcția dezvoltării comunităților locale - de la finanțarea proiectelor de infrastructură (Fondul European de Dezvoltare Regională) și reconversia profesională a șomerilor (Fondul Social European), până la îmbunătățirea tehnologică a utilajelor agricole (Fondul European pentru Orientare și Garantare în Agricultură).

Autoritățile publice locale au deci la dispoziție domenii variate, în care, după o evaluare în profunzime a nevoilor în plan local, să realizeze un portofoliu de proiecte eligibile spre finanțare din unul dintre fondurile structurale menționate. Alături de tema largă asociată fiecărui tip de fond, este important de luat în considerare și care sunt obiectivele UE în alocarea asistenței financiare din fiecare tip de fond.

5 Sursa: portalul Uniunii Europene, definirea termenului de fonduri structurale http://ec.europa.eu/regional_policy/glossary/glos6_en.htm#sfunds.

Obiective prioritare și inițiative comunitare finanțate din fonduri structurale

Alocarea fondurilor structurale se realizează conform unor obiective clar stabilite de către Uniunea Europeană și care sunt menite să „traducă” ce anume se urmărește prin fondurile structurale alocate statelor membre. Obiectivele prioritare ale fondurilor structurale se suprapun parțial tematicii largi care este pentru fiecare tip de fond structural în parte.

Dintre acestea, Obiectivul 1 reprezintă principala prioritate a Uniunii Europene în realizarea politicii de coeziune economice și sociale și este formulat ca „sprijinul acordat dezvoltării regiunilor mai puțin prospere”⁶. Pentru a diferenția între regiuni prospere și regiuni slab dezvoltate ale Uniunii Europene, se utilizează drept criteriu valoarea PIB-ului pe cap de locuitor, care din perspectiva Obiectivului 1, trebuie să fie sub 75% din media europeană.

Toate regiunile de dezvoltare ale României au o valoare mai mică decât 75% din media europeană, deci toate primăriile și consiliile județene din România pot depune proiecte eligibile în cadrul Obiectivului 1 al fondurilor structurale.

Obiectivele prioritare ale fondurilor structurale

Obiectivul 1 (teritorial): promovează dezvoltarea și ajustările structurale ale regiunilor care înregistrează întârzieri în dezvoltare, prin furnizarea de infrastructură de bază și încurajarea investițiilor în activități economice de afaceri.

Obiectivul 2 (teritorial): sprijină conversia economică și socială a zonelor care se confruntă cu dificultăți de natură structurală, acoperind inclusiv zone cu schimbări socioeconomice în sectoarele industrial și de servicii, zone rurale în declin, zone urbane în dificultate și zone dependente de pescuit.

Obiectivul 3 (tematic): sprijină adaptarea și modernizarea politicilor și sistemelor de educație, instruire și angajare a forței de muncă.

6 Sursa: portalul Uniunii Europene, definiția Obiectivului 1 al fondurilor structurale

http://ec.europa.eu/regional_policy/objective1/index_en.htm.

Domenii de intervenție ale fondurilor structurale

Domeniile de intervenție prezintă punctual ariile de intervenție ale Uniunii Europene, respectiv unde se alocă banii din fondurile structurale. Ele indică specific zone delimitate de intervenție, oferind sugestii pentru posibile proiecte propuse spre finanțare din fonduri structurale. Lista categoriilor de domenii de intervenție ale fondurilor structurale se bazează pe Articolul 36 al Regulamentului nr.1260/1999 al Consiliului UE25 și are menirea să sprijine sarcinile de raportare asupra activităților finanțate din fondurile structurale. Din punct de vedere al autorităților publice locale este important de avut în vedere că sunt sprijinite proiecte eligibile, de exemplu pentru primăriile din zonele rurale - în domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului (incluzând pentru toate aceste domenii și programe de formare profesională pentru cei care lucrează în respectivele domenii de activitate), iar pentru consiliile județene și primăriile atât din mediul urban cât și din rural - proiecte în domeniul infrastructurii de bază (transport, comunicații, energie, mediu).

2.3 PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL 2007 – 2013

Programul Operational Regional 2007-2013 este un program care implementează elemente importante ale Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională a PND, contribuind, alături de celelalte Programe Sectoriale, la realizarea obiectivului general al Strategiei National - Regionale, anume diminuarea disparităților între Regiunile României.

Programul regional este finanțat în perioada 2007- 2013 din Bugetul de Stat si cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională - unul din Fondurile Structurale ale Uniunii Europene.

Analiza comparativă a Regiunilor de Dezvoltare evidentiază, după 1990, un proces de creștere a disparităților de dezvoltare economică si socială între regiuni. Diferențele de dezvoltare dintre cea mai dezvoltată Regiune (București - Ilfov) si cea mai puțin dezvoltată (Regiunea Nord-Est), în termeni de PIB/locuitor, au crescut de aproape trei ori. În același timp, se constată o creștere a disparităților între Regiunile situate în jumătatea vestică a țării (Nord-Vest, Centru si Vest), cu evoluții economice pozitive si un nivel în creștere a numeroși indicatori ai dezvoltării economice si sociale, si cele situate în jumătatea estică a țării (Nord-Est, Sud-Est, Sud si Sud-Vest), mai puțin dezvoltate.

Urmare a apariției si dinamicii acestor procese, puse în evidență de analizele economice si sociale, a fost stabilit ca **obiectiv global al POR** sprijinirea regiunilor rămase în urmă din punct de vedere al dezvoltării, iar în cadrul regiunilor întrucâtva mai prospere, a zonelor mai slab dezvoltate, prin

valorificarea resurselor lor specifice, insuficient exploatare până în prezent, în vederea accelerării creșterii economice a acestor areale.

Principala cale identificată pentru atingerea acestui obiectiv o constituie alocarea diferențiată pe Regiuni a fondurilor, în funcție de gradul general de dezvoltare al Regiunilor și anume, invers proporțional cu mărimea PIB / locuitor, astfel încât Regiunile mai puțin dezvoltate să beneficieze, proporțional, de o alocare financiară mai mare. Aceste fonduri vor fi utilizate pentru finanțarea unor proiecte cu impact major asupra dezvoltării regionale și locale: reabilitarea și modernizarea infrastructurii de transport, educationale și de sănătate, îmbunătățirea mediului de afaceri prin dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor (parcuri industriale, tehnologice, logistice, de afaceri etc) și sprijinirea inițiativelor întreprinzătorilor particulari, valorificarea potențialului turistic și cultural prin sprijinirea dezvoltării infrastructurii turistice și a inițiativelor antreprenoriale în acest domeniu, sprijinirea dezvoltării centrelor urbane cu potențial de creștere economică, pentru a le crea condiții să acționeze ca motoare ale dezvoltării regionale și locale

- **Axele prioritare și domeniile de intervenție ale POR 2007 - 2013**

Programul Operațional Regional acoperă șase arii principale, denumite “**Axe prioritare**”. Fiecare dintre aceste șase axe prioritare tematice este divizată în secțiuni mult mai specifice, denumite **Domenii cheie de intervenție**.

Axa Prioritară 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – poli urbani de creștere (30% din bugetul alocat POR)

Sprijin pentru dezvoltarea orașelor în vederea creșterii calității vieții locuitorilor și crearea de noi locuri de muncă.

Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport (20,35% din bugetul alocat POR)

Sprijin pentru reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane, inclusiv a soselelor de centură.

Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale (15% din bugetul POR)

Sprijin pentru îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale, de sănătate și siguranță publică în situații de urgență; modernizarea infrastructurii educationale.

Axa Prioritara 4: Sprijinirea dezvoltarii mediului de afaceri regional si local (17% din bugetul alocat POR)

Finantare pentru dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, reabilitarea centrelor industriale neutilizate; sprijinirea microintreprinderilor.

Axa Prioritara 5: Dezvoltarea durabila si promovarea turismului (15% din bugetul alocat POR)

Sprijin pentru restaurarea patrimoniului cultural-istoric, modernizarea infrastructurii turistice; imbunatatirea calitatii infrastructurii din zonele naturale care ar putea atrage turisti.

Axa Prioritara 6: Asistenta tehnica (2,65% din bugetul alocat POR)

Sprijin pentru implementarea transparenta si eficienta a Programului Operational Regional.

Domenii cheie de interventie ale POR

Axa Prioritara 1: Sprijinirea dezvoltarii durabile a oraselor – poli urbani de crestere

- 1.1 Planuri integrate de dezvoltare urbana;
- 1.2 Reabilitarea infrastructurii urbane si imbunatatirea serviciilor urbane, inclusiv transportul public urban;
- 1.3 Dezvoltarea unui mediu de afaceri durabil;
- 1.4 Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuintelor sociale si imbunatatirea serviciilor sociale;

Axa Prioritara 2: Imbunatatirea infrastructurii regionale si locale de transport

- 2.1 Reabilitarea si modernizarea retelei de drumuri judetene, strazi urbane – inclusiv constructia / reabilitarea soselelor de centura.

Axa Prioritara 3: Imbunatatirea infrastructurii sociale

- 3.1 Reabilitarea / modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sanatate;
- 3.2 Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea si echiparea infrastructurii serviciilor sociale;
- 3.3 Imbunatatirea dotarii cu echipamente a bazelor operationale de interventie in situatii de urgenta;
- 3.4 Reabilitarea / modernizarea / dezvoltarea si echiparea infrastructurii educationale preuniversitare, universitare si a infrastructurii pentru formare profesionala continua;

Axa Prioritara 4: Sprijinirea dezvoltarii mediului de afaceri regional si local

4.1 Dezvoltarea durabila a structurilor de sprijinire a afacerilor;

4.2 Reabilitarea centrelor industriale poluante si neutilizate si pregatirea pentru noi activitati;

4.3 Sprijinirea dezvoltarii microintreprinderilor.

Axa Prioritara 5: Dezvoltarea durabila si promovarea turismului

5.1 Restaurarea si valorificarea durabila a patrimoniului cultural; crearea si modernizarea infrastructurilor conexe;

5.2 Crearea, dezvoltarea si modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabila a resurselor naturale cu potential turistic;

5.3 Valorificarea potentialului turistic si crearea infrastructurii necesare pentru cresterea atractivitatii regiunilor Romaniei ca destinatii turistice.

Axa Prioritara 6: Asistenta tehnica

6.1 Sprijinirea implementarii, managementului si evaluarii Programului Operational Regional;

6.2 Sprijinirea activitatilor de publicitate si informare privind Programul Operational Regional;

- **Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de creștere**

Opt mari orase, la care se vor mai adauga alte doua sau trei, vor gestiona fonduri europene de milioane de euro.

Bucuresti, Ploiesti, Iasi, Craiova, Timisoara, Cluj, Constanta si Brasov vor fi, in urmatorii ani, locomotivele dezvoltarii regiunilor romanesti. Acestor opt mari localitati, desemnate drept poli de crestere a Romaniei, li s-ar putea adauga inca doua sau trei, dupa ce Comitetul de Monitorizare al Programului Operational Regional (CM POR) va discuta aceasta posibilitate cu reprezentantii Ministerului Internelor si Reformei Administrative (MIRA).

CM POR a aprobat criteriile de eligibilitate și selecție pentru proiectele din acest domeniu. Este vorba despre Axa prioritara 1 din POR pentru sprijinirea dezvoltarii durabile a oraselor - poli urbani de crestere.

Aceasta axa are cea mai mare felie din banii alocati prin Programul Operational Regional: 1,4 miliarde de euro din valoarea totala a programului de 4,4 miliarde de euro. Adica, o singura axa detine aproape 30% din bani, in timp ce celelalte cinci axe din program impart restul fondurilor. Cele mai sarace regiuni ale tarii vor primi cei mai multi bani, iar cele mai bogate - partea cea mai mica.

Poli de crestere reprezintă mari centre urbane care, prin dezvoltarea lor, pot influența și impulsiona creșterea bunăstării orașelor și satelor din jurul lor.

Sunt un fel de „motoare” ale dezvoltării regiunilor Romaniei.

Înainte să depună proiecte pe Axa 1, orașele vor trebui să elaboreze o strategie complexă de dezvoltare, care să cuprindă cele mai acute probleme, necesitățile oamenilor, altfel spus tot ce se poate și trebuie făcut cu fonduri europene, nu doar din POR, ci și din alte programe.

Polii de creștere au fost stabiliți după criterii foarte clare, ca să nu se riște crearea de poli artificiali. Orașele care vor avea cea mai mare responsabilitate în cheltuirea celor peste 10 milioane de euro puși la dispoziție pentru fiecare pol de creștere sunt cele cu peste 200.000 de locuitori, care au posibilități să crească. De asemenea, trebuie să fi atras multe investiții străine, să aibă un PIB în creștere și să ofere multe locuri de muncă.

Orașele-poli de creștere nu vor primi însă decât sub 50% din banii alocați pe regiuni. Restul fondurilor vor merge către proiectele orașelor mici, care îmbunătățesc viața multor oameni din zona. Aceste orașe mai mici, cu potențial de dezvoltare economică și socială sunt considerate „**poli de dezvoltare**” urbană și pot atrage finanțări de peste 5 milioane de euro.

- **Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale**

Axa prioritara „Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale” vizează reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, a strazilor urbane, precum și construcția/reabilitarea soselelor de centura cu statut de drum județean, având un rol important în economia regiunilor, întrucât reprezintă o precondiție a dezvoltării regiunilor și a unor zone mai izolate în cadrul regiunilor

Beneficiari eligibili

În conformitate cu prevederile art 21 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 republicată, unitățile administrativ-teritoriale sunt persoane juridice de drept public cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu". Consiliile locale, orașenești și municipale sunt autorități deliberative, iar primăriile autorități executive, în timp ce consiliile județene sunt autorități ale administrației publice locale pentru coordonarea activității consiliilor comunale, orașenești și municipale, în vederea realizării serviciilor publice de interes județean.

Avand in vedere aceste aspecte, dar si stadiul implementarii legii mentionate, vor fi considerati solicitanti eligibili in cadrul POR 2007-2013:

- unitatile administrativ teritoriale (judete, municipii, orase), avand ca reprezentant legal presedintele consiliului judetean, respectiv primarul, in cazul municipiilor si oraselor;
- Consiliul judetean avand ca reprezentant legal presedintele consiliului judetean;
- Primariile reprezentate de primar, daca primariile au in administrare imobilul subiect al cererii de finantare;
- Consiliile locale reprezentate de primar, daca consiliul local are in administrare imobilul subiect al cererii de finantare

Obiectivul axei 2

Obiectivul acestei axe il reprezinta imbunatatirea accesibilitatii regiunilor si mobilitatii populatiei, bunurilor si serviciilor, in vederea stimulării dezvoltării economice durabile. Investitiile in infrastructura de transport vor facilita mobilitatea populatiei si a bunurilor, reducerea costurilor de transport de marfuri si calatori, imbunatatirea accesului pe pietele regionale, cresterea eficientei activitatilor economice, economisirea de energie si timp, creand conditii pentru extinderea schimburilor comerciale si implicit a investitiilor productive. Dezvoltarea retelelor de transport va facilita, de asemenea, cooperarea interregionala si va contribui semnificativ la cresterea competitivitatii intreprinderilor/firmelor si a mobilitatii fortei de munca, si, prin urmare, la o dezvoltare mai rapida a Romaniei pe ansamblu, dar si a fiecărei regiuni in parte.

In cadrul acestei axe prioritare exista un singur domeniu major de interventie respectiv 2.1 „Reabilitarea si modernizarea retelei de drumuri judetene, strazi urbane-inclusiv constructia/reabilitarea soselelor de centura”.

Conectarea drumurilor judetene la rețeaua drumurilor nationale si la rețeaua TEN

Prevazuta a se realiza prin POR, are implicatii asupra dezvoltării regionale, atragand in circuitul economic zone cu o dezvoltare structurala deficitara. Se urmareste ca aceste rețele de drumuri sa contribuie, pe termen mediu, la cresterea fluxurilor de capital, a mobilitatii fortei de munca, a accesibilitatii spre si in interiorul tarii, determinand o dezvoltare durabila a acesteia si, implicit, crearea de noi oportunitati de locuri de munca, inclusiv in zonele rurale.

Reabilitarea si modernizarea strazilor urbane

Vor contribui la fluidizarea traficului urban, reducerea timpului de transport, eliminarea blocajelor rutiere in punctele de acces catre oras. In acest sens, prin POR se vor finanta proiecte de reabilitare / modernizare a strazilor care conecteaza magistralele orasenesti cu drumul national ce traverseaza orasul (strazi de categoria II), zonele functionale de cele rezidentiale (strazi de categoria a II-a) precum si zonele functionale si rezidentiale de strazile de legatura sau magistrale (strazi de categoria a III-a).

Construirea si modernizarea prin POR a soselelor de centura (cu statut de drum judetean)

Vor fluidiza traficului urban, reducerea timpului de transport, eliminarea blocajelor rutiere si traversarea localitatilor in conditii de siguranta.

• Îmbunătățirea infrastructurii sociale

Proiectele eligibile in cadrul acestui domeniu vizeaza reabilitarea/ modernizarea/ dezvoltarea si echiparea infrastructurii serviciilor sociale din mediu rural si urban.

Beneficiari eligibili

Beneficiarii eligibili sunt autoritati ale administratiei publice locale, direct sau prin serviciile publice de asistenta sociala din subordine, furnizorii publici sau privati de servicii sociale, acreditati in conditiile legii, autoritati ale administratiei publice locale desemnate lideri ai unor parteneriate incheiate cu furnizori de servicii sociale de drept public sau privat, acreditati in conditiile legii.

Obiectivul axei 3

Axa prioritară “Îmbunătățirea infrastructurii sociale” are ca obiectiv crearea premiselor necesare asigurării populației cu servicii esențiale, contribuind astfel la atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale, prin îmbunătățirea infrastructurii serviciilor de sănătate, educație, sociale și pentru siguranță publică în situații de urgență.

Activitatile eligibile orientative in cadrul proiectului pot fi:

- Modernizarea cladirilor spitalelor si ambulatoriilor;
- Modernizarea utilitatilor generale si specifice ale spitalelor/ ambulatoriilor;

- Crearea/modernizarea în spitale/ambulatorii, a facilitatilor de acces pentru persoane cu dizabilitati fizice;
- Achizitionare echipamente pentru spitale, ambulatorii.

- **Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local**

Această axă prioritară vizează **crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor**, de importanță regională și locală, **reabilitarea siturilor industriale și sprijinirea inițiativelor antreprenoriale** regionale și locale, care să faciliteze crearea de **noi locuri de muncă și creșterea economică durabilă**.

POR se va concentra pe dezvoltarea de structuri de sprijinire a afacerilor specifice fiecărei regiuni, în special în zonele mai puțin dezvoltate, aflate în declin economic, care să atragă investiții și să creeze locuri de muncă.

POR va sprijini și **reabilitarea siturilor industriale** acestea urmând să devină un factor economic important pentru dezvoltarea locală și regională. Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor va avea totodată un rol important în dezvoltarea economică regională și locală și crearea de noi locuri de muncă.

Beneficiari eligibili

Autoritate a administrației publice locale (APL)

a) Autoritățile administrației publice locale (din mediul urban sau rural) pot depune cereri de finanțare **individual**.

b) **Societate comercială**, din mediul urban sau rural (SC)

Societatea comercială îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a desfășurat activitatea de bază pe o perioadă corespunzătoare cel puțin unui an fiscal

- a obținut venit operațional din activitatea de bază în ultimul an înainte de data depunerii Cererii de finanțare

Se vor atașa, la Cererea de finanțare, cele mai recente situații financiare depuse la Administrația finanțelor publice.

Sunt eligibile, în cadrul acestui domeniu de intervenție, și **societățile administrator**, definite conform Ordonanței nr. 65/2001 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale²⁰, cu modificările și completările ulterioare.

Obiectivul axei 4

Obiectivul acestui domeniu de intervenție îl reprezintă crearea, îmbunătățirea și modernizarea structurilor regionale și locale de sprijinire a afacerilor având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale.

Structurile de sprijinire a afacerilor reprezintă structuri clar delimitate, care asigură o serie de facilități și/sau spații pentru desfășurarea activităților economice de producție și de prestare servicii.

Acestea au ca scop atragerea investițiilor și dezvoltarea potențialului resurselor umane și materiale ale zonei.

- **Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului**

Strategia Națională de Dezvoltare Regională, elaborată pe baza Planurilor de Dezvoltare Regională și Cadrul Național Strategic de Referință 2007-2013 au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare regională, dat fiind potențialul turistic existent în toate regiunile.

Acest potențial justifică sprijinul financiar acordat reabilitării infrastructurii zonelor turistice și valorificării patrimoniului natural, istoric și cultural, pentru includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

Beneficiari eligibili

a. autoritate a administrației publice locale (APL)

În conformitate cu prevederile Legii nr.215/2001, republicată, solicitanții pot fi consiliile județene - în cazul județelor și primăriile în cazul comunelor, orașelor și municipiilor (având în vedere reprezentarea unităților administrativ teritoriale prevăzută de lege).

b. autoritate a administrației publice centrale

În conformitate cu prevederile Legii nr.90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare.

c. instituții de cult

În conformitate cu prevederile Legii nr.489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, cu modificările și completările ulterioare
Pentru acest domeniu de intervenție nu sunt eligibile parteneriatele.

Obiective:

Această axă prioritară vizează în principal valorificarea și promovarea durabilă a patrimoniului cultural și a resurselor naturale cu potențial turistic, precum și îmbunătățirea calității infrastructurii turistice de cazare și agrement, în vederea creșterii atractivității regiunilor, dezvoltării economiilor locale și creării de noi locuri de muncă.

Investițiile în turism și cultură vor permite regiunilor de dezvoltare să folosească avantajele oferite de potențialul lor turistic și patrimoniul cultural în identificarea și consolidarea identității proprii, pentru a-și îmbunătăți avantajele competitive în sectoare cu valoare adăugată mare și conținut calitativ și cognitiv ridicat, atât pe piețe tradiționale cât și pe piețe noi, în formare.

Turismul creează oportunități de creștere economică regională și locală și contribuie la crearea de noi locuri de muncă prin valorificarea patrimoniului cultural și natural, specific fiecăreia din cele opt regiuni de dezvoltare, inclusiv din zonele marginale, dezavantajate din punct de vedere economic social. De asemenea, o parte importantă din noile locuri de muncă create constituie o oportunitate regională pentru ocuparea forței de muncă feminine.

Valorificarea atracțiilor turistice din diferitele zone ale țării poate contribui la creșterea economică a unor centre urbane în declin, prin favorizarea apariției și dezvoltării firmelor locale, transformând areale cu competitivitate economică scăzută în zone atractive pentru investitori.

Activitatea turistică creează cerere pentru o gamă largă de bunuri și servicii, achiziționate ulterior de turiști și companii de turism, inclusiv bunuri și servicii produse de alte sectoare economice (comerț, construcții, transporturi, industria alimentară, confecții și încălțăminte, industria mică și de artizanat).

Dezvoltarea turismului va ține cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural și cultural, dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

În toate regiunile de dezvoltare, valorificarea atracțiilor turistice este în mare parte limitată de calitatea infrastructurii zonelor turistice, a serviciilor, în general, și a serviciilor de cazare și agrement, în special, toate acestea constituind obstacole majore în dezvoltarea turismului.

Este de așteptat ca implementarea acestei axe prioritare a POR, prin îmbunătățirea infrastructurii zonelor turistice, a serviciilor de cazare și agrement și printr-o promovare susținută a imaginii României pe plan intern și internațional să determine creșterea calitativă, la standarde europene, a ansamblului condițiilor de practicare a turismului, cu impact direct asupra creșterii cererii de turism pentru România, ca destinație turistică europeană.

- **Asistență Tehnică**

Prin această axă se finanțează activități de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și control, precum și activități de întărire a capacității administrative pentru implementare a programului. Strategia de Asistență Tehnică detaliază prevederile cuprinse în Documentul

Cadru de Implementare cu privire la operatiunile indicative din cadrul axei prioritare de asistenta tehnica si dezvolta o abordare strategica pentru perioada implementarii programului.

Beneficiarii eligibili pentru *Axa 6 - Asistenta Tehnica* sunt cele 8 organisme intermediare din cadrul Agentiilor de Dezvoltare Regionala, Organismul intermediar din cadrul Ministerului pentru Intreprinderi Mici si Mijlocii, Comert, Turism si Profesii Liberale si Autoritatea de Management pentru Programul Operational Regional in functie de domeniile majore de interventie din cadrul axei de asistenta tehnica si in cadrul acestora in functie de subdomeniile aferente.

Obiectiv:

Obiectivul acestei axe prioritare il constituie sprijinirea implementarii transparente si eficiente a Programului Operational Regional.

Lista cheltuielilor eligibile cuprinde **cheltuieli de personal, cheltuieli de deplasare, diurna si cazare, cheltuieli pentru studii, expertiza tehnica, financiara si contabila, audit extern, cheltuieli cu publicitatea si informarea, cheltuieli cu organizarea de seminarii, conferinte si sesiuni de informare, cheltuieli pentru investitii si cheltuieli generale de administratie.**

BIBLIOGRAFIE

1. *** portalul Ministerului Finantelor Publice, [ttp://anaf.mfinante.ro](http://anaf.mfinante.ro)
- 2 *** „În sprijinul regiunilor”, material al Uniunii Europene, disponibil la: <http://ec.europa.eu>
- 3 *** „Politica de dezvoltare regională”, manual editat de către Institutul European din România, disponibil la <http://www.ier.ro>
- 4 Prezentarea domnului Răzvan Cotovelea, Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar, în cadrul dezbaterii internaționale organizate de IPP, „Mecanisme eficiente de co-finanțare a proiectelor din fonduri structurale - o perspectivă europeană”,
- 5 *** portalul Uniunii Europene, definirea termenului de fonduri structurale <http://ec.europa.eu>
- 6 ***: portalul Uniunii Europene, definirea Obiectivului 1 al fondurilor structurale <http://ec.europa.eu>